

Приватний вищий навчальний заклад «Буковинський університет»

(повне найменування вищого навчального закладу)

Юридичний факультет

(назва інституту / факультету)

Кафедра професійних та спеціальних правових дисциплін

(назва кафедри)

Схвалено та затверджено на засіданні
науково-методичної ради факультету
протокол №1 від 30.09.2021

ЗАТВЕРДЖУЮ:
декан юридичного факультету
Стелла Кельбя



СИЛАБУС

навчальної дисципліни

Міжнародне право

(назва навчальної дисципліни)

вибіркова навчальна дисципліна

(вказати: обов'язкова / вибіркова)

Освітньо-професійна програма

(назва програми)

Спеціальність 081 «Право»

(вказати: код, назва)

Галузь знань 08 Право

(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти перший бакалаврський

(вказати: перший бакалаврський / другий магістерський)

Факультет юридичний

(назва факультету, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання українська

(вказати: на якій мові читається дисципліна)

Розробник: Полонка І. А., завідувач кафедри професійних та спеціальних правових дисциплін, к.ю.н., доцент

(вказати авторів (викладач (ів)), їхні посади, наукові ступені, вчені звання)

Профайл викладача (-ів): <http://www.bukuniver.edu.ua/fakulteti/yuridichnij-fakultet/kafedra-profes%D1%96jnix-ta-specz%D1%96alnih-pravovix-discipl%D1%96n/>

(посилання на сторінку кафедри з інформацією про викладача (-ів))

Контактний тел.

E-mail: ivanka.polonka@gmail.com

Посилання на сторінку курсу на сайті дистанційного навчання університету

Консультації

четвер з 10.00 до 16.00.

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

Актуальність і необхідність курсу “Міжнародне право” обумовлена змістом освітнього стандарту, а також доцільністю засвоєння і застосування в професійній діяльності відповідних знань, умінь і навичок. “Міжнародне право” вивчає відносини, що складаються між суб’єктами міжнародного права (державами, націями, міжнародними організаціями). В результаті вивчення цієї дисципліни Ви маєте ознайомитися з періодизацією виникнення міжнародного права, термінологією, основними принципами, поняттями і категоріями, які застосовуються при вивченні міжнародного права, розглянути основні положення права міжнародних договорів і організацій, засвоїти основи відповідальності в міжнародному праві, безпеки і права збройних конфліктів, міжнародно-правові положення території і населення та міжнародного морського права. В ході опанування навчальною дисципліною у здобувачів формуються здатність самостійного аналізу міжнародних правових актів, оцінки подій, які мають прояви в сучасному світі з точки зору норм міжнародного права.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни:

Метою навчальної дисципліни «Міжнародне право» є формування у студентів знання специфіки міжнародного права та його співвідношення з національним правом; норм міжнародно-правового регулювання відносин між державами як головними суб’єктами міжнародного права та відносин, що стосуються діяльності міжнародних організацій; універсальних міжнародно-правових актів щодо права міжнародних договорів, правонаступництва держав, питань визнання урядів, права народів та націй, що борються за свої права; положень щодо захисту прав людини, міжнародного гуманітарного права; основоположних норм таких фундаментальних галузей міжнародного права як міжнародне економічне право, міжнародне трудове право та міжнародне кримінальне право.

Завдання навчальної дисципліни «Міжнародне право» передбачають:

- ознайомлення студентів із системою основних та допоміжних джерел міжнародного права;
- формування у студентів поглиблених знань універсальної системи загальних принципів міжнародного права;
- ознайомлення студентів з практикою діяльності України стосовно втілення принципів та загальноновизнаних норм міжнародного права на міжнародній арені;
- формування здатності студентів аналізувати міжнародно-правові норми та знаходити колізії між останніми та національним законодавством.

3. Пререквізити.

Дисципліна «Міжнародне право» викладається після засвоєння студентами теорії держави і права, історії держави і права зарубіжних країн, державного права зарубіжних країн.

4. Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв’язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання):

Під час вивчення дисципліни, відповідно до освітньо-професійної програми, формуються наступні:

Інтегральна компетентність

Здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі професійної правничої діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування правових доктрин, принципів і правових інститутів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

А) Загальні компетентності:

- ЗК1. Здатність до абстрактного мислення аналізу та синтезу
- ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях
- ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності
- ЗК8. Здатність бути критичним і самокритичним
- ЗК10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів)

ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні ЗК 13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку права, його місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.

Б) Фахові компетентності спеціальності:

ФК3 Повага до честі і гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння їх правової природи

ФК4 Знання і розуміння міжнародних стандартів прав людини, положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини

ФК5 Здатність застосовувати знання засад і змісту інститутів міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права

ФК6 Знання і розуміння основ права Європейського Союзу

ФК12 Здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції

ФК13 Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності

ФК14 Здатність до консультивання з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації

ФК15 Здатність до самостійної підготовки проектів актів правозастосування

Отримуються наступні **програмні результати навчання:**

ПРН 5. Давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин (даних) з достатньою обґрунтованістю

ПРН 6. Оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи відому проблему.

ПРН 18. Виявляти знання і розуміння основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування національної правової системи.

ПРН 19. Демонструвати необхідні знання та розуміння сутності та змісту основних правових інститутів і норм фундаментальних галузей права.

ПРН 20. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.

ПРН 21. Застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.

5. Опис навчальної дисципліни

5.1. Загальна інформація

| Форма навчання | Рік підготовки | Семестр | Кількість | | Кількість годин | | | | | Вид підсумкового контролю | |
|----------------|----------------|---------|-----------|-------|-----------------|-----------|-------------|-------------|-------------------|---------------------------|------------------------|
| | | | кредитів | годин | лекції | практичні | семінарські | лабораторні | самостійна робота | | індивідуальні завдання |
| Денна | 1 | 1 | 9 | 90 | 20 | | 20 | | 50 | | екзамен |
| Заочна | 1 | 1 | 3 | 90 | 6 | | | | 84 | | екзамен |

5.2. Структура навчальної дисципліни

| Назви змістових модулів і тем | Кількість годин | | | | | | | | | | | | |
|---|--|--------------|----|----|----|-----|--------------|--------------|----|----|-----|-----|--|
| | денна форма | | | | | | Заочна форма | | | | | | |
| | усього | у тому числі | | | | | усього | у тому числі | | | | | |
| | | л | п | ла | ін | с.р | | л | п | ла | ін | с.р | |
| о | б | д | б | д | . | о | л | п | ла | ін | с.р | . | |
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | |
| Теми лекційних занять | Змістовий модуль 1 Поняття сучасного міжнародного права | | | | | | | | | | | | |
| Тема 1. Поняття сучасного міжнародного права. Норми і джерела міжнародного права | | 2 | 2 | | | 5 | | 2 | | | | 10 | |
| Тема 2. Основні принципи міжнародного права | | 2 | | | | 5 | | | | | | 10 | |
| Тема 3. Суб'єкти міжнародного права. Територія у міжнародному праві | | 2 | 2 | | | 5 | | | | | | 10 | |
| Тема 4. Населення і міжнародне право | | 2 | 2 | | | 5 | | 2 | | | | 5 | |
| Тема 5. Право міжнародних організацій | | 2 | 2 | | | 5 | | | | | | 7 | |
| Модульна контрольна робота | | | 2 | | | | | | | | | | |
| Разом за ЗМ1 | | 10 | 10 | | | 25 | | | | | | 42 | |
| Теми лекційних занять | Змістовий модуль 2 Основні галузі міжнародного права | | | | | | | | | | | | |
| Тема 6. Міжнародне морське право | | 2 | 2 | | | 5 | | 2 | | | | 10 | |
| Тема 7. Міжнародне повітряне та космічне право | | 2 | 2 | | | 5 | | | | | | 10 | |
| Тема 8. Міжнародне економічне право | | 2 | 2 | | | 5 | | | | | | 10 | |
| Тема 9. Міжнародне кримінальне право | | 4 | 2 | | | 10 | | | | | | 12 | |
| Модульна контрольна робота | | | 2 | | | | | | | | | | |
| Разом за ЗМ 2 | | 10 | 10 | | | 25 | | | | | | 42 | |
| Усього годин | | 20 | 20 | | | 50 | | | | | | 84 | |

5.3. Зміст завдань для самостійної роботи

| № з/п | Назва теми | Кількість годин |
|-------|---|-----------------|
| 1. | Тема 1. Поняття сучасного міжнародного права. Норми і джерела міжнародного права 1. Міжнародне право як особлива правова система. 2. Функції міжнародного права. 3. Співвідношення міжнародного і внутрішньодержавного права. 4. Норми міжнародного права і їх класифікація. 5. Джерела міжнародного права. Кодифікація та прогресивний розвиток міжнародного права. 6. Система міжнародного права. 7. Історія виникнення і розвитку міжнародного права | 5 |

| | | |
|----|---|---|
| 2. | <p>Тема 2. Основні принципи міжнародного права</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття основних принципів сучасного міжнародного права. 2. Принцип незастосування сили або погрози силою. 3. Принцип мирного вирішення міжнародних спорів. 4. Принцип невтручання у внутрішні справи держав. 5. Принцип співробітництва держав. 6. Принцип рівноправності і самовизначення народів і націй. 7. Принцип суверенної рівності держав. 8. Принцип сумлінного виконання міжнародних зобов'язань. 9. Принцип непорушності кордонів. 10. Принцип територіальної цілісності держав. 11. Принцип загальної поваги прав і основних свобод людини. | 5 |
| 3. | <p>Тема 3. Суб'єкти міжнародного права</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття і види суб'єктів міжнародного права. 2. Міжнародна правосуб'єктність державоподібних утворень. 3. Правосуб'єктність міжнародних організацій. 4. Питання про міжнародну правосуб'єктність індивіда. 5. Транснаціональні корпорації. 6. Міжнародно-правове визнання. 7. правонаступництво в міжнародному праві. 8. Поняття і види правового режиму територій. 9. Міжнародні ріки і їх правовий режим. 10. Юридичний статус і правовий режим Арктики. 11. Міжнародно-правовий статус та режим використання простору і природних ресурсів Антарктики. | 5 |
| 4. | <p>Тема 4. Населення і міжнародне право</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття населення і регламентація його становища. 2. Міжнародно-правові питання громадянства. Громадянство України. 3. Правовий режим іноземців та його види. 4. Правовий статус біженців і переміщених осіб. Право притулку. 5. Правовий режим трудящих-мігрантів. | 5 |
| 5. | <p>Тема 5. Право міжнародних організацій</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та класифікація міжнародних організацій. 2. Юридична природа міжнародних організацій. 3. Міжнародні конференції. 4. Організація Об'єднаних Націй. 5. Спеціалізовані установи ООН. 6. Регіональні міжнародні організації. | 5 |
| 6. | <p>Тема 6. Міжнародне морське право</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та джерела міжнародного морського права. 2. Внутрішні морські води і їх правовий режим. 3. Правовий режим територіального моря. 4. Прилегла зона та її правовий режим. 5. Континентальний шельф. Виключна економічна зона. 6. Міжнародно-правовий режим відкритого моря. 7. Міжнародний район морського дна. Міжнародні канали. | 5 |
| 7. | <p>Тема 7. Міжнародне повітряне та космічне право</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та джерела міжнародного повітряного права. Основні принципи міжнародного повітряного права. 2. Міжнародні польоти в межах державної території. Свобода польотів в міжнародному повітряному просторі. 3. Міжнародні авіаційні організації. 4. Відповідальність в міжнародному повітряному праві. | 5 |

| | | |
|----|--|----|
| | 5. Міжнародне космічне право та його джерела. Основні принципи космічної діяльності. 6. Правовий режим космічного простору та небесних тіл. Права та обов'язки держав при здійсненні космічної діяльності. 7. Міжнародні космічні організації. 8. Особливості міжнародно-правової відповідальності в космічному праві. | |
| 8. | Тема 8. Міжнародне економічне право 1. Поняття міжнародного економічного права. 2. Джерела, цілі і принципи міжнародного економічного права. 3. Суб'єкти міжнародного економічного права. Відповідальність держави і приватних осіб. Транснаціональні корпорації. 4. Система і правові інститути міжнародного економічного права. | 5 |
| 9. | Тема 9. Міжнародне кримінальне право 1. Поняття, предмет та система міжнародного кримінального права. 2. Принципи та джерела міжнародного кримінального права. 3. Міжнародний злочин та його ознаки. Міжнародно-правова відповідальність держави за міжнародні злочини. 4. Співробітництво держав у боротьбі зі злочинами міжнародного характеру та його основні міжнародно-правові форми. 5. Міжнародні кримінальні суди. 6. Міжнародна організація кримінальної поліції (Інтерпол). | 10 |
| | Разом | 50 |

6. Система контролю та оцінювання

Види та форми контролю. Формами поточного контролю є: усне, письмове опитування, тестування, розв'язування ситуаційних задач, практичні роботи, контрольні роботи.
Форма підсумкового контролю: екзамен.

Засоби оцінювання. Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання є:

- контрольні роботи;
- тести;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

| СУМА БАЛІВ | ОЦІНКА ЄКТС | ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ | |
|------------|-------------|-------------------------------|--------------|
| | | екзамен | залік |
| 90-100 | A | відмінно | відмінно |
| 82-89 | B | Добре | добре |
| 74-81 | C | | |
| 64-73 | D | задовільно | задовільно |
| 60-63 | E | | |
| 35-59 | FX | незадовільно | незадовільно |
| 1-34 | F | | |

**Розподіл балів з навчальної дисципліни
Розподіл балів, які отримують студенти**

| | | | | | | |
|--|-----|-----|-----|-----|------------------------------|--------------------|
| Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота) | | | | | Кількість балів (екзамен) | Сумарна к-ть балів |
| Змістовий модуль 1 | | | | | | |
| T1 | T2 | T3 | T4 | T5 | | |
| 76. | 76. | 76. | 76. | 76. | | |

| | | | | | | |
|--|-----|-----|-----|-----|------------------------------|--------------------|
| Змістовий модуль 2 | | | | | | |
| T1 | T2 | T3 | T4 | T5 | 30 | 100 |
| 76. | 76. | 76. | 76. | 76. | | |
| Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота) | | | | | Кількість балів (екзамен) | Сумарна к-ть балів |

7. Рекомендована література

Основна:

Основні нормативно-правові акти

1. Акт проголошення незалежності України
2. Декларація про державний суверенітет України
3. Конституція України
4. Закон України "Про дипломатичну службу" від 20 вересня 2001 року. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: www.zakon.rada.gov.ua
5. Закон України "Про державний кордон України", від 4 листопада 1991 р. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: www.zakon.rada.gov.ua
6. Закон України "Про міжнародні договори України", від 29 червня 2004 року. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: www.zakon.rada.gov.ua
7. Закон України "Про правонаступництво України", від 12 вересня 1991р. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: www.zakon.rada.gov.ua
8. Закон України "Про ратифікацію Цивільної конвенції про боротьбу з корупцією" 16 березня 2005 р. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: www.zakon.rada.gov.ua
9. Закон України "Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства" від 22 вересня 2011 року №3773-УІ // Відомості Верховної Ради України. - 2012. - №19-20. - Ст. 179.
10. Закон "Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту" від 8 липня 2011 року №3671-УІ (зі змінами, внесеними згідно із Законом України від 5 липня 2012 року №5076-VI) // Офіційний вісник України. - 2011. - №59. - Ст. 2347.
11. Статут Міжнародної організації кримінальної поліції Інтерполу. Інтерпол; Статут, Міжнародний документ від 13.06.1956 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua>
15. Консульський статут України, Президент України, Указ Президента, від 02.04.1994 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://search.ligazakon.ua>
13. Положення про дипломатичні представництва та консульські установи іноземних держав в Україні: Затв. Указом Президента України від 10.06.93 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: www.zakon.rada.gov.ua
14. "Про Національне центральне бюро Інтерполу: Наказ МВС України від 7.04.93. №194.[Електронний ресурс]. - Режим доступу: www.zakon.rada.gov.ua

15. Деякі питання адаптації законодавства України до законодавства Європейського союзу. Постанова Кабінету Міністрів України від 15 жовтня 2004 р. №1356 //Офіційний вісник України. - 2004. №42 - Ст. 2763.

16. МЗС України; Наказ, Положення від 25.05.2007 №111 Про затвердження Положення про почесних (нештатних) консульських посадових осіб іноземних держав в Україні та консульські установи, що очолюються такими посадовими особами.

17. Декларация о принципах международного права, касающихся дружественных отношений и сотрудничества между государствами в соответствии с Уставом Организации Объединенных Наций, Международное право в документах. М., 1982; - С.4-12.

18. Женевские конвенции от 12 августа 1949 года и Дополнительные протоколы к ним,- Б.м., 1994.- 320с.

19. Віденська конвенція про право міжнародних договорів //Відомості Верховної Ради УРСР,- 1986.- №50.- С.101.

20. Заключний акт наради по безпеці і співробітництву в Європі/Права людини. Міжнародні договори України, декларації, документ - К..Наукова думка, 1992. С.181-192.

21. Статут Організації Об'єднаних Націй.

22. Віденська Конвенція «Про дипломатичні зносини» 18 квітня 1961 року

23. Віденська конвенція «Про консульські зносини» 24 квітня 1963 року

24. Нью-Йоркська Конвенція «Про спеціальні місії» 8 грудня 1969 року,

25. Віденська конвенція «Про представництво держав в їхніх відносинах із міжнародними організаціями універсального характеру» 14 березня 1975 року.

26. СОТ, Україна; Протокол, Міжнародний документ від 05.02.2008 Протокол про вступ України до світової організації торгівлі. Режим доступу: www.zakon.rada.gov.ua

27. Європейське космічне агентство, Кабінет Міністрів України; Угода, Міжнародний документ від 25.01.2008 Угода між Урядом України та Європейським космічним агентством щодо співробітництва у використанні космічного простору в мирних цілях.

28. Резолюція Європейського парламенту щодо ситуації в Україні Європейський Союз; Резолюція, Міжнародний документ від 13.12.2012. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: www.zakon.rada.gov.ua

Основні джерела:

1. Пітер Маланчук Вступ до міжнародного права за Ейкхерстом пер. з англ.- Харків: Консул, 2000. - 592 с.

2. Черкес М.Ю. Міжнародне право: Підручник. - 2-ге вид., стер. - К.: Т-во "Знання", КОО, 2001. - 284 с.

3. Дмитрієв А.І., Муравйов В.І. Міжнародне публічне право: Навч. посіб. - Стер. вид. / Відп. Редактори Ю.С. Шемшученко, Л.В. Губернський - К.:Юрінком Інтер, 2001. - 640 с.

4. Буткевич В.Г. Міжнародне право. Основи теорії: Підручник І В.Г.Буткевич (ред.), .В.Мицик, О.В.Задорожній.- Київ: Либідь, 2002.- 606с.

5. Тимченко Л.Д. Международное право: Учебник/ МВД Украины. Нац. ун-т внутр. дел.- Изд. 2-е, стереотип.- Харьков: Консум, 2002.- 525 с.

6. Міжнародне право: Підручник. - Суми: ВТД «Університетська книга»; Одеса: «Астропринт», 2006. - 424с.

7. Міжнародне право: підручник Ліпкан В.А., Антипенко В.Ф., Акулов С.О. та ін, Ізаг. ред. В. А. Ліпкана. - К. : КНТ, 2009. - 752 с.

8. Каламкарян Р.А., Мигачев Ю.И. Международное право. К.: Эксмо, 2010. —464 с.

Допоміжні джерела:

1. Гуменюк Б.І. Сучасна дипломатична служба: Навчальний посібник для студентів гуманітарних спеціальностей вузів.- Київ: Либідь, 2001.- 255 с.

2. Чубарев Л. Елементарний курс права міжнародних договорів: Навч. посібник/ Чубарев, Л.Валентин; Міжнар. ін-т лінгвістики і права.- К., 2001. -175с .

3. Кернз В. Вступ до права Європейського Союзу: Навч. посіб: Пер. з негл.- К.: Т-во "Знання", КОО, 2002. - 381 с.

4. Негодченко О.В. Міжнародне співробітництво у сфері правосуддя: Навч. посібник/ МВС України. Юридична академія.- Дніпропетровськ: Поліграфіст, 2002.- 68 с.

5. Мацко А.С. Міжнародне право: Навчальний посібник/ МАУП.- Київ. МАУП, 2002.- 212с.

6. Антонович М.М. Міжнародне публічне право: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. - К.: Вид.дім "КМ Академія"; Алерта, 2003. - 308 с.

7. Буроменський М.В. Міжнародне право: Навч. посібник. К, 2005. - 336 с.

8. Кулаков В.В., Каширина Е.И. Международное гуманитарное право. Затри дня до экзамена, К.: Феникс, 2012. - 192 с.

Інтернет-ресурси.

1. <http://www.rada.gov.ua>
2. <http://www.kmu.gov.ua>
3. <http://www.president.gov.ua>
4. <http://www.bank.gov.ua>
5. <http://www.sfs.gov.ua>
6. <http://www.customs.gov.ua>
7. <http://www.ukrstat.gov.ua>
8. <http://www.menr.gov.ua>
9. <http://www.mof.gov.ua>
10. <http://www.me.gov.ua>
11. <http://www.drs.gov.ua>
12. <http://www.arbitr.gov.ua>